

JONGE CLARA'S EN FRITSEN TOEN EN NU

SINDS DE WERELDPREMIÈRE VAN NOTENKRAKER & MUIZENKONING, NU 25 JAAR GELEDEN, HEBBEN TIENTALLEN KLEINE CLARA'S EN FRITSEN OPGETREDEN IN HET BALLET. VANWEGE DIT JUBILEUM LIETEN WE EEN AANTAL HUIDIGE, JONGE CLARA'S EN FRITSEN – DERDEJAARSLEERLINGEN VAN DE NATIONALE BALLEACADEMIE – IN GESPREK GAAN MET DANSERS VAN HET NATIONALE BALLET DIE DEZE BIJZONDERE ROLLEN IN EERDERE JAREN HEBBEN VERTOLKT.

Interviews: Astrid van Leeuwen

Steven Etienne en Nancy Burer (2005)

'ALLEEN AL BIJ DE TITEL KRIJG IK EEN FAMILIE-, LIEFDE-, KERSTGEVOEL'

FEBE POTVIN (12 JAAR)

– Zit sinds augustus op de Nationale Balletacademie, is afkomstig uit het Belgische Galmaarden en woont nu door de week in een gastgezin in Amsterdam

NANCY BURER (28 JAAR)

– Coryphée

zó spannend! Ik was negen toen ik de rol van Clara voor het eerst danste (Nancy was zowel in 2002 als in 2005 de jonge Clara - red.) en het voelde zó bijzonder. Voor het eerst sta je met de dansers van Het Nationale Ballet in de studio en op het toneel! Net als Febe mocht ik de premièrevoorstelling doen. Ik had op dat moment een oor- en een oogontsteking, maar ik dacht: 'Jammer dan, dit pakt niemand mij af!'."

Knus en gezellig

Febe: "Ik heb *Notenkraaker & Muizenkoning* tot nu toe alleen op video gezien. Clara is volgens mij een meisje dat heel veel van haar familie houdt. Ze heeft een grote familie en die familie geeft graag grote feesten. Daardoor ziet de voorstelling er ook heel leuk en gezellig uit. Het is echt een knusse voorstelling."

Nancy: "Op het moment alleen al dat ik hóór dat we *Notenkraaker* weer gaan doen,

Febe: "Dat ik in mijn eerste jaar op de Nationale Balletacademie al de rol van Clara mag dansen, is écht een droom. Hoewel ik in België al heb meegedaan aan balletcompetities en in een productie van *Coppélia* heb meegedanst, is dit wel extra spannend. Ik denk steeds: 'O, wow, dit ga ik over een paar weken écht op dat grote toneel doen.'"
Nancy: "Dat was voor mij net zo: ik vond het

krijg ik gelijk een soort familie-, liefde-, kerstgevoel. Het is zó'n prachtige productie. Door de decors, kostuums, de muziek, de kinderen, en omdat ik zelf de kleine Clara heb gespeeld, brengt de voorstelling natuurlijk enorm veel mooie herinneringen boven. Maar ik merk het ook aan de andere dansers: met zoveel shows achtereen zijn we op een gegeven moment allemaal moe, maar de sfeer is altijd fijn, bij *Notenkraker* heerst er altijd een familiegevoel."

Oefenen voor de spiegel

Febe: "Ik vind niet per se iets lastig aan de rol van Clara, alleen vind ik het wel een beetje raar dat ze het ene moment enorm aan het vechten is met Frits en hem het volgende moment knuffelt."

Nancy: "Ik vond vooral het acteren wel een dingetje. Niet dat ik het zo moeilijk vond, maar ik wilde het verhaal wel absoluut heel graag goed overbrengen. Het dansen, daar train je elke dag voor, maar hoe verbeeld je het karakter van Clara, met haar emoties, haar dromen en angsten, op een geloofwaardige manier? Ik weet nog goed dat ik de solo met de pop heel vaak met mijn vader in de huiskamer repeteerde. En ik denk ook dat het mijn ouders waren die mij destijds aanraadden om voor de spiegel de verschillende emoties waar Clara doorheen gaat te oefenen."

Solo

Febe: "Het leukst vind ik de solo, omdat je dan helemaal alleen op het toneel staat."

Nancy: "Het was mijn eerste grote rol en het heeft mijn droom nóg sterker gemaakt. Je bent nog zo jong en dan sta je opeens alleen op dat grote podium. Mij gaf dat zó'n bijzonder gevoel, een gevoel ook dat ik nog steeds heb: dít is waar ik zo hard voor werk, dít is wat ik wil."

VRAAG VAN FEBE AAN NANCY:

*Welke rol die je dit jaar in *Notenkraker & Muizenkoning* danst, vind je het leukst?*

Nancy: "Moeilijk, want ik dans dit keer veel verschillende rollen. Maar ik denk toch de rol van Louise, de zus van Clara. Als kind dacht ik al: 'Het lijkt mij zó leuk om die rol een keer te dansen'. Daarbij heb ik als Louise veel interactie met jullie, de kinderen, en daar kijk ik ook nu weer heel erg naar uit. Op dit moment repeteren we bijvoorbeeld de badkamerscène nog zonder kinderen, maar als jullie er straks bij komen, dan brengt dat een heel ander gevoel en een heel andere energie met zich mee. Daar krijgen wij, de oudere dansers, zelf ook weer energie van."

TIP VAN NANCY VOOR FEBE:

"Bereid jezelf goed voor, zodat je straks op de première gewoon lekker kunt dansen en niet over stapjes en tellen hoeft na te denken. Want dit is zó leuk om te doen, daar moet je vooral op een ontspannen manier van kunnen genieten."

'DE KINDEREN BEZIG ZIEN, GEEFT ECHT EEN NOSTALGIA-KICK'

JITSE MEIJER (11)

– Danste eerder al als cupcake mee in *Il barbiere di Siviglia* van De Nationale Opera, als soldaatje en kind op het bal in *Notenkraker & Muizenkoning* (2019) en als de kleine Diego in *Frida*

TIMOTHY VAN POUCKE (24)

– Tweede solist

Jitse: "Twee jaar geleden repeteerden we als soldaatjes en kinderen op het bal ook met de jonge Clara en Frits en toen dacht ik: 'Oei, dat is écht een grote rol en die oudere kinderen zijn écht heel goed, dus het is wel leuk dat ik nu zelf Frits mag zijn. Ik vind de repetities met NBA 1 en 2 het leukst. Want met alleen Clara en Frits merk je wel dat het verhaal wat minder compleet

is. Pas als de andere kinderen erbij komen, krijg je echt dat voorstellingsgevoel." Timothy, lachend: "Ja, dat komt me allemaal erg bekend voor. Ik had *Notenkraker* ook al gezien voordat ik de rol van Frits mocht dansen, en ik dacht: die jongen doet nét wat meer, zijn rol is nét iets unieker, en dan is het natuurlijk fantastisch wanneer je zelf zo'n extra speciale rol mag dansen. Zo'n spotlight op je gericht hebben, dat is best cool."

Serieus

Timothy: "De eerste tijd op de academie vond ik ballet gewoon leuk. Maar de ervaring met *Notenkraker* bracht een ander besef teweeg: je bent met heel veel andere dansers bezig, met de techniek, het orkest, het publiek, je bent deel van een groots iets en dat brengt een bepaalde verantwoordelijkheid met zich mee. En als je die verantwoordelijkheid leuk vindt, begin je het vak

ook serieuzer te nemen. Dan weet je: dít is waar ik naartoe wil werken.”

Jitse: “Ja, dat voel ik ook. Zeker wanneer je echt met iedereen in de studio of op het toneel staat, dan voel je: woo, dit wordt wel echt een stuk serieuzer nu.”

Timothy: “Maar ook leuker, toch?”

Jitse: “Já, absoluut ook leuker!”

Etterbak

Jitse: “Frits houdt heel erg van zijn familie, maar hij is een beetje ondeugend. Hij vindt het leuk om mensen te plagen.”

Timothy: “Een etterbak!”

Jitse: “Ik heb zelf twee grote zussen en een grote broer, dus ik herken het wel een beetje, al plagen mijn broers eigenlijk vooral mijn zus.”

Timothy: “Frits is ook gewoon jaloers. Clara krijgt een grote mooie notenkrakerpop, hij niet.”

Eerste kleine stap

Jitse: “Wat ik lastig aan de rol vind, is dat je heel veel verschillende dingen moet onthouden. In elk fragment moet je qua emotie en choreografie net weer wat anders doen, en dat moet je allemaal in je hoofd zien te krijgen.”

Timothy: “Ook qua muzikaliteit en tellen is het behoorlijk lastig, ook omdat het orkest weer anders klinkt dan de piano tijdens de repetities. Het is een proces dat je doormaakt, je pikt steeds meer dingen op. Voor mij was *Notenkraker* een eerste kleine stap van de vele stappen die ik heb moeten zetten om te staan waar ik nu sta.”

Bron van aandacht

Jitse: “Het leukst vind ik dat ik straks alleen of met maar een paar mensen op het podium sta. Dan ben je wel echt een beetje een bron van aandacht, en dat vind ik heel leuk.”

Timothy: “Ik vond als kind de openings-scène in het badkamertje supermooi. Als je aan het slot van de scène met Clara door het raam naar de sneeuw kijkt. Dat is zó'n mooi plaatje!”

Jitse: “Ik vind *Notenkraker* zo'n typische productie waar je elk jaar wel heen zou willen gaan, omdat het echt een familievoorstelling is en ook echt het leven van een familie weergeeft.”

Timothy: “Het is een magisch ballet, en voor mij hoort het er ook echt bij: kinderen in de grote avondvullende producties. Hen bezig zien geeft me echt een nostalgiekick!”

VRAAG VAN JITSE AAN TIMOTHY:

Hoe voelt het voor jou als je op het toneel staat en het doek gaat open en je merkt: nu gaat het echt beginnen?

Timothy. “Dat is altijd een heel spannend moment. Want net voor het doek opengaat, weet je ook wel: nu kan ik niet meer stoppen, niet meer terug naar huis. En als het doek eenmaal open is, dan weet je: de rollercoaster is begonnen! Maar als je je gewoon goed voorbereidt, goed repeteert, dan is het altijd ontzettend genieten.”

TIP VAN TIMOTHY VOOR JITSE:

“Jullie hebben natuurlijk fantastische docenten, maar probeer je ook zelf, vanuit je eigen initiatief, zo goed mogelijk voor te bereiden, dan zul je straks des te meer plezier hebben op het podium. En daar gaat het uiteindelijk toch om!”

‘CLARA IS HAAR EIGEN ZON’

KATJA HIRST (12)

– Danste eerder al mee in *Il barbiere di Siviglia* van De Nationale Opera en als balmeisje in *Notenkraker & Muizenkoning* (2019)

HANNAH DE KLEIN (31)

– Coryphée

Katja: “Ik was drie toen ik *Notenkraker & Muizenkoning* voor het eerst zag. Volgens mijn moeder zei ik toen al dat ik een sneeuwvlokje wilde zijn of de jonge Clara. Dus toen ik te horen kreeg dat ik was uitgekozen... Ik kan het eigenlijk nog steeds niet geloven, maar wow, dit is hartstikke echt.” Hannah: “Ik had precies datzelfde gevoel: het is een droom die uitkomt. Als elfjarige was ik over de top zo gelukkig dat ik de rol van Clara mocht dansen. Het was ook mijn

eerste kennismaking met Het Nationale Ballet. Voor het eerst sta je in die studio's en proef je als jonkie een beetje van hoe het is om deel uit te maken van een gezelschap. Dat heeft een enorme impact gehad. Vanaf dat moment wist ik: ik wil écht naar Het Nationale Ballet.”

Speels en vol overgave

Katja: “Ik zie Clara als een meisje dat altijd haar eigen zon is, dat altijd zichzelf blij maakt, en ook andere mensen, zoals Drosselmeijer, haar moeder, ja, iedereen eigenlijk. Ik heb ook het gevoel dat ze beste vrienden is met Frits, maar soms doet Frits gewoon voor de leuk een beetje vervelend, omdat hij een jongen is.”

Hannah: “Écht een dromer is ze. Speels ook, en vol overgave. Precies zoals je je als klein meisje voelt, wanneer je tussen al die grote dansers staat. Clara is daardoor meer dan een rol: je beleeft haar op dat moment ook écht, bent haar ook écht.”

In haar huid kruipen

Katja: "Ik vind het wel moeilijk om niet de hele tijd te denken 'O, o, o, ik mag Clara zijn', maar echt in haar huid te kruipen, te beseffen: ik ben Clara! Verder gaat het aanleren van de rol best makkelijk. Je leert alleen niet alles in de juiste volgorde en dingen kunnen ook opeens veranderen. Dan leer je eerst om met je linkerhand een strik te pakken en dan moet het plotseling met je rechterhand, maar dan zit die linkerhand al in je hoofd."

Hannah: "Ik vond vooral de solo héél spannend. Pas de eerste keer dat ik echt alleen op het toneel stond, realiseerde ik me: o help, ik sta hier in mijn uppie, er is niemand anders die de aandacht van mij kan afleiden."

Niet vanuit de rode stoel

Katja: "Ik vind het zó geweldig dat ik mag optreden met de oudere dansers, de kans krijg om iedereen te zien, niet vanuit de rode stoel, maar óp het podium."

Hannah: "Ik keek destijds ook mijn ogen uit! O, dat is die danser, en kijk, daar heb je die. Dat was wel een van de leukste dingen."

Katja: "Ik kijk op school al heel erg op tegen kinderen die één jaar ouder zijn, maar dat je dan opeens met dansers van de Junior Company of nog oudere dansers mag optreden, dat is wel héél speciaal."

Clara's solo

Hannah: "In deze voorstellingenserie komt voor mij zo'n beetje de hele 'shebeng' langs: ik doe de oude paren op het bal, de sneeuwvlokken, de sneeuwvlokken-lead, de Arabische dans en de bloemenwals. Dus ik ben volop op het toneel, en dan kijk ik zeker ook naar de kids, en naar Clara's solo al helemaal: bij elke voorstelling sta ik in de coulissen. Het brengt mij steeds weer terug naar die bijzondere begintijd."

VRAAG VAN KATJA AAN HANNAH:

Wat was voor jou het mooiste/beste aan het repeteren en dansen van de rol van de kleine Clara?

Hannah: "Ik vond het vooral heel leuk om te leren acteren. Op de academie leerden we de pasjes goed te doen, maar om boos of verdrietig op het toneel te zijn, vond ik in het begin best moeilijk. Het was dus fijn om daaraan te werken. Dat een docent je uitlegt hoe je emoties op het toneel kunt uiten en dat je niet alleen maar boos bent omdat je boos moet zijn, maar dat je ook echt kunt voelen waaróm je boos je bent."

ADVIES VAN HANNAH AAN KATJA:

"Koester dit moment. Want dat je straks als de kleine Clara op het toneel staat, dat is echt iets wat je de rest van je leven zult onthouden. Dus geniet ervan, dan ben je straks op het toneel ook op je allermooist."

BIJ ELKE SPRONG HEB JE HET GEVOEL ONDERUIT TE GAAN'

LUC SMITH (12)

– Danste eerder mee in *Il barbiere di Siviglia* van De Nationale Opera, als soldaatje en kind op het bal in *Notenkraker & Muizenkoning* (2019), als de kleine Diego in *Frida* en als 'de eerste mens' in *Prometheus*

MANU KUMAR (25)

– Corps de ballet-danser

Luc: "Toen ik twee jaar geleden in *Notenkraker* meedeed, keek ik altijd naar een van de jongens die de kleine Frits deed, Enrico Fasoglio. Ik vond hem geweldig en dus dacht ik: 'Ik had eigenlijk twee jaar eerder op school moeten komen'. Ik wist toen niet dat *Notenkraker* alweer zo snel zou terugkomen. Ik was dan ook dolblij toen ik dit

jaar auditie mocht doen, maar toen ik hoorde dat ik uitgekozen was, vond ik dat bijna oneerlijk. Ik heb al zoveel andere voorstellingen gedaan, en de andere kinderen verdienen het net zo goed."

Manu: "Wij hoefden nog geen auditie te doen. Bij ons kozen Toer van Schayk en onze docenten gewoon drie jongens uit. Toen ik hoorde dat ik een van hen was, was ik uiteraard heel blij, maar ik vond het ook doodeng. Het was de eerste keer dat ik in dit gebouw kwam, met al die oudere dansers."

Blonde pruik

Luc: "Ik vind de repetities superleuk. Wat ik wel heel moeilijk vind, is dat je steeds weet wat er komt, maar dat je toch moet doen alsof alles geïmproviseerd is, alles moet natuurlijk lijken. Dus als Drosselmeijer je roept, moet je niet, omdat je weet dat je dat moet doen, meteen gaan rennen, maar dan

moet je eerst een reactie laten zien van 'o ja, ik word geroepen' en dan pas gaan rennen."

Manu: "Wat ik het ergst vond, was die blonde pruik."

Luc: "O ja, ik heb die ook al gepast, vreselijk!"

Manu: "Maar serieus: wat ik zowel lastig als leuk vond, was de beginscène met de badkuip. Als kleine Frits moet je in dat badkamertje rondstampen, maar de vloer loopt behoorlijk schuin af, waardoor je bij elke sprong het gevoel hebt dat je onderuit kunt gaan."

Concentratie

Luc: "Frits doet mij een beetje aan mijn eigen jongere broertje denken, die is ook heel bijdehand. Maar Frits heeft geen slechte bedoelingen, dus je bent wel brutaal en vervelend, maar je wilt Clara niet met opzet kwetsen."

Manu: "De rol lag me wel. Ik was best een blij, druk jongetje en ik vond het ook leuk om mijn zusje en broertje te plagen. Maar Frits is wel meer een pestkop dan ik was. Dat maakte het extra leuk: een keer iets doen wat je normaal niet doet."

Luc: "Het leukste vind ik dat niet alles helemaal vastligt, je mag ook echt dingen van jezelf in de rol stoppen. En daardoor wórd je langzaam maar zeker ook Frits."

Manu: "Mijn docent, Fred Berlips, was wel altijd heel erg van 'tak-tak-tak, zo moet het!' Maar dat moet ook wel op die leeftijd, want de concentratie is natuurlijk snel verstoord. Je zit als kind snel met je gedachten overal."

Rugzakje met ervaring

Manu: "De rol van Frits heeft mij veel stage-ervaring gegeven, en dat is belangrijk voor een kind. Daardoor laat je die heel erge zenuwspanning een beetje los en heb je, als je eenmaal bij de groep komt, al een

rugzakje met ervaring."

Luc: "En wat ook fijn is, is dat je je opeens veel beter realiseert waar je het allemaal voor doet, al die balletlessen, al die uren werken."

Manu: "Als ik nu naar de kinderen kijk, denk ik: 'Woo, wat gaat de tijd hard. Opeens realiseer je je: 'Goh, er is sindsdien best wel veel gebeurd!'"

VRAAG VAN LUC AAN MANU:

Vind jij het soms ook raar om te zien dat dingen in een voorstelling opeens heel anders kunnen zijn dan jij het geleerd hebt of dan jij je herinnert?

Manu: "Ja, iedereen geeft nu eenmaal zijn eigen twist aan een rol. Dus wanneer een rol door meerdere mensen wordt gedanst, ervaar je hoe iedereen die rol op een heel eigen manier benadert. Maar aan de productie zelf verandert niet heel veel, de choreografie van *Notenkraker & Muizenkoning* is nog steeds zoals Toer van Schayk en Wayne Eagling die in 1996 – mijn geboortjaar! – bedachten."

TIP VAN MANU AAN LUC:

"Blijf goed opletten op alle correcties. Ook wanneer die voor ons, de oudere dansers, zijn. Kijk ook op het toneel veel om je heen, blijf niet in je eigen bubbel zitten. Want voor je het weet, lopen dingen net even anders. Dan staat er opeens iemand voor je neus die je nog nooit hebt gezien, en dan denk je 'Help, wat nu?!'"

Floor Eimers en Timothy van Poucke (2019)